

Slovenski dom

Ste. 148

v Ljubljani, 2. julija 1936

Leto 1.

Smisel in nesmisel prerekanj v Zvezi narodov:

„Za mir je treba tvegati tudi vojno“

Zeneva, 2. julija. O. Včerajšnje zasedanje ZN se je pričelo popoldne z govorom delegata južnoafriške zveze. Ta je izjavil, da se njegova država drži in se bo držala načel ZN ter bo zmeraj zahtevala v vsakem vprašanju skupno akcijo. Po udaru je, da je bila ZN ustanovljena zato, da bi se preprečila taka dejstva, kakršna je zavzele Abesinije. Kanadski delegat je dejal, da je treba sankcije ukiniti, ker so se gospodarske sankcije izkazale za neuspešne.

Za njim je govoril angleški zunanji minister Eden, ki je dejal, da je zbor ZN poslušal poziv abesinskega cesarja, izgovorjen z dostojanstvenostjo, ki je vzbudila splošno sočutje in zavest. Sedanje okoliščine so težavne, toda treba je priznati, da so sankcije izpodletale. V abesinskem vprašanju bi zdaj imela pomen samo vojaška akcija, ki bi bila edino uspešna. Ta akcija je pa zdaj nemogoča. Eden je opozoril v svojem nadaljnjem govoru še na položaj v Sredozemlju. ZN je z gospodarskimi in finančnimi sankcijami storila marsikaj, da bi preprečila katastrofo v

Abesiniji, toda to ji ni uspelo zaradi tega, ker so vojaške akcije na frontah potekale docela drugače, kakor pa bi bilo pričakovati. Po njegovem mnenju ni potrebno, da bi zbor priznal italijansko zasedbo Abesinije. Angleška vlada se bo ravnala strogo po obveznostih, katere je sprejela, in želi, da bi sklepi ZN ostali v veljavi tako dolgo, dokler bodo potrebni. Eden je izjavil, da je istega mnenja kakor njegov francoski tovariš Blum, da je svet preveč oborožen. To dejstvo je še pomnožilo težkoče glede obnove ZN. Sveloval je, naj se zasedanje odgodi do septembra, šele tedaj naj bi se pogajali o vprašanju preureditve ZN.

Boljševski zastopnik Litvinov je dejal, da zaupa v ZN in da bo medsebojno zaupanje članic v bodoče edino moglo pospeševati uspešno delo ženevske ustanove.

Ustanova ZN je dobra, samo nejasna je, treba jo je ne reformirati, marveč samo natanko določiti smisel in pomen posameznih členov. Predvsem gre to za določitev napadalca v vojni, kar je že skozi prizadevalo težkoče.

Sovjetska Rusija meni, da je splošna razorožitev najboljšje jamstvo za mir. Dokler ne dosežemo splošne razorožitve, ne moremo delati drugače za mir, kakor da utrjujemo ZN.

Govoril je tudi predsednik francoske vlade Leon Blum, čigar govor so pričakovali s precejšnjim zanimanjem. Dejal je, da je Francija prohi politiki dovršenih dejstev. Ko je Nemčija to politiko začela, smatralo Francozi, da je radi tega po 18 letih prvič nastopil trenutek, ko je strah pred vojno upravičen. Francija je prepričana, da je treba ZN preurediti dejansko, ne samo z besedami, tako da bo sposobna za dejanja in tudi za odločevanje z orožjem, če bo treba. Za ohranitev miru je treba tvegati tudi vojno. Današnja Evropa še daleč ni mirna. Vsi čutimo, da je obzorje preprečeno s črnimi oblaki.

Blum je govoril že popoldne.

Predsednik zbora ZN van Zeeland je poslal negušu pismo, v katerem v imenu zbora izraža abesinskemu cesarju obžalovanje zaradi napada italijanskih častnikov.

V Abesiniji ni varno

Adis Abeba, 1. julija. Glede na tendenčne in popolnoma neresnične vesti, ki jih je objavil del tujega tiska o položaju v notranji Abesiniji, je imel dopisnik agencije Stefani v Adis Abebi razgovore z dopisniki Reuterja, Havasa, DNB-ja, United-Pressa, »Paris Soira«, »Daily Telegrapha« in arabskega lista »Al Ahrama«. Vsi ti dopisniki so pooblastili dopisnika agencije Stefani, da izjavi v njihovem imenu, da smatrajo te vesti za popolnoma neutemeljene in neupravičene, ker so se osebno prepričali, da docela netočno rišejo sedanji položaj. Omenjeni tuji dopisniki smatrajo za smešno trditve o nezanesljivosti železniškega prometa med Adis Abebo in Džibutijem. Dopisniki izjavljajo, da se redno mude na železniški postaji, ko odhajajo in prihajajo vlaki, in se stalno razgovarjajo s potniki. Dopisniki pripominjajo, da so se lahko osebno prepričali, da je železniški promet ne samo popolnoma zagotovljen, temveč da vlaki celo hitreje vozijo, in da jih je čedalje več. Omenjeni dopisniki so potrdili dopisniku agencije Stefani, da ni nobena izmed navedenih lažnivih vesti prišla od njih.

Angleži se ne umaknejo iz Abesinije

London, 2. julija. AA. Reuter: Angleški poslanik v Addis Abebi Sidney Barton je pri svojem prihodu v Ramsgate izjavil, da so netočne vse vesti, ki pravijo, da je angleško poslanstvo v Addis Abebi ukinjeno. Sedaj vodi posle prvi tajnik Roberts. Glede bodočega razvoja je rekel Barton, da je Abesinija problem, ki ga lahko reši samo Evropa. Samo en del je zaseden od italijanskih čet, cela država pa še ni pokorna.

Nove Hitlerjeve ponudbe Angliji

Berlin, 2. julija. O. Iz nemškega zunanjega ministrstva prihajajo vesti, da je Hitlerjev odgovor na angleško vprašalno spomenico glede nemških mirovnih načrtov v glavnem že gotov. Kakor je znano, je Nemčija dolge mesece odlašala s tem odgovorom, kar je povzročalo težkoče in sitnosti vsej angleški politiki. Zaradi negotovosti kaj bodo Nemci odgovorili, je Anglija imela povsod drugod, tako zlasti v abesinskem vprašanju zvezane roke.

Po dosedanjih vesteh bo Hitlerjev odgovor vseboval tri glavne točke: V prvi ponuja Hitler kot stvarno jamstvo za svoje prejšnje predloge tako zvani zahodni pakt, ki naj bi zagotovil mir med Francijo in med Nemčijo. Vprašanje tega miru je v Evropi še zmeraj najvažnejše in najbolj bistveno. S tem predlogom hoče Nemčija dokazati, da ne goji do Francije nobenih sovražnih namenov, kljub temu, da ji v Evropi to pripisujejo. Angleško javno mnenje je Nemčijo takih namenov obdolžilo zaradi

Položnice

za obnovitev naročnine so priložene celotni poštni nakladi današnjega »Slovenskega doma«. Vljudno prosimo, da se jih poslužijo pravčasno vsi p. n. naročniki, ki jim je s koncem junija potekla naročnina.

»Slovenski dom« velja za en mesec samo 12 Din.

Predsednik vlade v Belgradu

Ljubljana, 2. julija.

Po dvodnevem bivanju na Bledu, kjer je poročal Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku Pavlu o tekočih zadevah, se je včeraj predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović z vlakom, ki vozi skozi Ljubljano ob 9.42 vračal v Belgrad. S predsednikom je potovala tudi njegova ga. soproga ter šefa obeh kabinetov gg. dr. Gašić in dr. Prohič.

Belgrad, 2. julija.

Danes popoldne se je vrnil z nekaj dnevnih odsotnosti — bil je na Sokolskem zletu v Subotici, nato pa dva dni na Bledu — predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. S predsednikom se je vrnila tudi soproga ter kabinetna šefa dr. Gašić in dr. Prohič, ki sta spremljala predsednika na njegovem potovanju.

Francoska vojska se bo modernizirala

Pariz, 2. julija. AA. Havas: Včeraj je bilo uradno objavljeno poročilo, ki ga je pred parlamentarnim vojnim odborom podal vojni minister Daladier. Minister je posebno poudaril visoko moralno francoskih vojakov. Tudi izkoriščanje materialne dopušča, da lahko mirno zremo vsem razmeram v oči. Podčrtal je potrebo za motoriziranje in mehaniziranje vojske, upoštevajoč pri vsem obrambni značaj armade. Glede kadrskega roka je rekel, da je nujno potrebno, da se ohrani še sedanja kadrovska doba. Tudi vaje rezervistov se morajo pospešiti. Modernizirati moramo vaje v polkih in jih razširiti tudi na šport. Vlada bo tudi računala s tem, da je treba popraviti kadrovske rok v tistih edinicah, ki so najbolj prizadete po spremembah iz zakonskih dekretov. Glede discipline je izjavil, da mora vojska še naprej ostati izven politične manifestacije in da mora vojska služiti samo varnosti domovine. Poročilo je bilo sprejeto z navdušenjem na znanje.

Pariz, 2. julija. AA. Havas poroča: Na včerajšnji seji parlamentarnega odbora za letalstvo je vojni minister Daladier podal obširno poročilo, ki je bilo z odobravanjem sprejeto na znanje.

Seja obč. svetnikov JRZ

Vse občinske svetnike, člane kluba JRZ, vabim, da se zanesljivo udeležijo seje kluba, ki se vrši danes, v četrtek ob 20 v mestni posvetovalnici. — Predsednik dr. Kamušič.

Havana, 1. julija. AA. (Reuter.) Grofica Cavada go bo zahtevala ločitev svojega zakona z bivšim španskim prestolonaslednikom.

3000 funtov kazni eni vasi

Angleži duše Arabce z globami

Jeruzalem, 2. julija. O. Podiranje starega dela Jaffe, ki se je začelo pred kratkim po načrtu, se nadaljuje. Angleški visoki komisar je obiskal koncentracijsko taborišče Sarafand, kjer se nahaja že okrog 150 ugodnih arabskih osebnosti, ki so spadle med vodstvo gibanja. Danes bodo zopet odvedli več arabskih voditeljev. Visoki komisar je obiskal taborišče zato, ker so ujetniki stopili v gladovno stavko. Komisar je odredil olajšave za ujetnike.

Kakor v Lydi, so angleške vojaške oblasti tudi mestecu Beisan naložile globo, ker so v okolici tega mesta arabski četniki napadli angleško policijsko patruljo. Pri tem so bili ranjeni trije angleški policaji, od katerih sta dva umrla. Zato je vojaško poveljstvo kaznovalo z globo 3000 funtov, katero so morali prebivalci plačati takoj. V Haifo je dospel oddelek angleškega vojnega brodovlja, ki šteje 13 enot ter se tam zadržal. Angleži trdijo, da je ta obisk zgolj navadno potovanje angleškega brodovlja po Sredozemskem morju.

Italija izstopi iz ZN?

Italijanski častniki izgnani iz ZN in iz Švice

Zeneva, 2. julija. O. Italijanski častniki, ki so vprizorili predvčeršnjim o priliki neguševskega govora na izrednem zasedanju zbora ZN demonstracije proti negušu, so bili včeraj ob pol 23. izpušeni. Kakor je znano, je zaradi njihovega nastopa postal položaj pri ZN zelo čuden, ker švicarska policija ni hotela aretiranih častnikov izpušiti, niti na posredovanje italijanskega poslanika v Bernu.

Po prvem zaslišanju so izpustili dva častnikarja, ki sta bila aretirana zaradi demonstracij proti negušu v zborovalni dvorani skupščine ZN. To sta bila dopisnik agencije Stefani Marchini in dopisnik »Gazeta del Popolo« Fascetti. Ostali aretirani italijanski častniki so bili odpravljeni v ječe jetnišnice Saint Antoine. To so bili sledeči: Ciucci, dopisnik »Corriere della Sera«, Caprin, tudi dopisnik »Corriere della Sera«, Morelli, dopisnik »Gazeta del Popolo«, Signoretti, ravnatelj turinske »Stampa«, Moreale, dopisnik »Popolo di Italia«, Cassuto, dopisnik »Piccola«, Angeli, dopisnik »Lavoro Fascista«. Odločeno je, da pridejo vsi pred sodišče.

Sinoči je policija izpustila iz ječe St. Anthoine vse ostale častnikarje. Odšli so v spremstvu policijskih agentov v svoj hotel, kjer jih je že čakal italijanski konzul v Zenevi in policijski načelnik ženevskega okrožja. Tu so izvedeli, da jim je glavno tajništvo ZN vzelo izkaznice, ki jih upravičujejo

V Tel-Avivu so angleške oblasti prijele sedem komunist in jih spravile v betlehemske ženske kaznilnice. Policija je komunistke presenetila pri sestanku. Sploh se zadnje čase opaža delovanje komunistov tako med Judi, kakor med Arabci.

Na splošno pa se opaža v vsej Palestini delno pomirjenje, ker Angleži nečje nemirom, ki so jim že zdaj zrasi čez glavo.

Palestina mirnejša

Jeruzalem, 2. julija. Neredi v Palestini še niso prenehali, čeprav niso več tako pogosti kakor prej. Se vedno so po raznih krajih človeške žrtve. Arabskim upornikom primanjkuje strelivo. Navzlic temu pa hočejo bolj nadaljevati. Vsekakor pa bo sedanje gibanje prenehalo v jeseni, ko bo treba opraviti poljska dela. Angleške čete že računajo s tem, in se izogibajo vsaki strogi in neusmiljeni akciji in skušajo nasprotnika utruditi.

Sinoči je bila vržena bomba pred policijski komisariat. Bomba ni eksplodirala.

jo za častnikarsko delo pri ZN. Policijsko načelstvo v Zenevi pa je vse te častnikarje izgnalo iz svojega področja. S tem so dejansko tudi izgnani iz Švice. Zenevski krogi smatrajo, da bo dogodek z italijanskimi častniki dal samo prvo znamenje za izstop Italije iz Zveze narodov.

Kako bo vladala Italija v Abesiniji

London, 1. julija. Glede na včerajšnje dogodeke v Zenevi poroča posebni poročevalec »Timesa«, da je italijanska napoved, da bo predložila Društvu narodov poročilo o napredku svojega civilizacijskega delovanja v Abesiniji, sprejeli v krogih DN z dvomi. Ta del italijanske spomenice se zdi, da kaže, da ima Italija namen vladati v Abesiniji po določbah o mandatih pakta DN. V glavnem v tukajšnjih krogih čakajo s presojo, dokler se ne bodo pokazali rezultati.

Reuterjev dopisnik poroča iz Zeneve, da tamkaj prevladuje mnenje, da je demonstracija italijanskih novinarjev predznak izstopa Italije iz DN.

Rim, 1. julija. Po vesteh iz Adis Abebe so italijanske čete zasedle obmejno in carinsko postajo Mojale na meji Kenije na skrajnem jugu Abesinije.

Slomškovi dnevi v Mariboru. Ministri na tribuni.

Narodne noše nosijo knjige s podpisi za beatifikacijo.

